



AGENDA AND MINUTES

PROJECT TITLE: NEXT DESTINATION BALKANS: AGRITOURISM LANDSCAPES DEVELOPMENT (LANDS)

PROJECT NUMBER: 585833-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP

ACTIVITIES: TRAINING OF TRAINERS WP3/2

DATE: 04-05.10.2018.

VENUE: THE COLLEGE OF TOURISM BELGRADE, BULEVAR ZORANA ĐINĐIĆA 152, BELGRADE SERBIA

IZVEŠTAJ O ODRŽANOJ OBUCI

NAZIV OBUKE	PROGRAM OBUKE ZA EDUKATORE, MODUL 2: METODIKA OBUKA I KOMPETENCIJE TRENERA
MESTO I VREME ODRŽAVANJA OBUKE	04/10/2018 – Visoka turistička škola Beograd 05/10/2018 – Vila Albedo, Varna, Šabac
NARUČILAC	Projekat LANDS (ERASMUS+, KA2, CBHE)
UČESNICI/E	19 UČESNIKA 1. Miljan Cvetković; 2. Tanja Jovanović Cvetković; 3. Dragan Brkić; 4. Radomir Stojanović; 5. Biljana Đuričić; 6. Jelena Jević; 7. Vladimir Pavković; 8. Milenko Đurić; 9. Dejan Nešević; 10. Danijela Jandrić; 11. Tatjana Panić Živković; 12. Dragana Stojanović; 13. Violeta Rakić; 14. Ivica Stančić; 15. Bratislav Pešić; 16. Milić Vojinović; 17. Emir Bećirović; 18. Merima Maroš; 19. Ivica Sivrić;
TRENERSKI PAR	Marko Stojanović (TEACHTEAM WEBIN)
IZVEŠTAJ SASTAVIO	Marko Stojanović, 06/10/2018, Beograd

1. SADRŽAJ IZVEŠTAJA

2. Priprema obuke – str. 1
3. Realizacija obuke – str. 2
4. Utisci i zaključci trenera – str. 4
5. Evaluacija obuke – str. 5
6. Dodatak: Podela zadataka – str. 6





2. PRIPREMA OBUKE

Obuka je pripremljena kao drugi modul programa obuke za edukatore. Program se realizuje u okviru radnog paketa 3 projekta LANDS, kao aktivnost 3.2, sa ciljem da se tim profesora sa partnerskih visokoškolskih institucija obuči trenerskim veštinama i osposobi da priprema i izvodi kratke obuke u oblasti agroturizma. Učesnici obuke su poznati učesnici sa kojima su se edukatori upoznali tokom prvog modula i čije su potrebe procenjene uoči prvog modula, pa je definisanje ciljeva i razvoj dizajna i materijala realizovano prema proceni trenera o postignutom tokom prvog modula, i u skladu sa inicijalnim planom za naredna 3 modula. S obzirom da je u prvom modulu fokus pažnje bio na razumevanju koncepta obuka i pripremi obuka, za drugi modul smo planirali da se fokusiramo na izvođenje obuke i trenerske kompetencije i veštine. Sa tim u vezi, definisani su sledeći ciljevi obuke:

- 1. Upoznati se sa metodikom obuka i trenerskim kompetencijama i veštinama*
- 2. Provežbati pojedine trenerske veštine*

Na osnovu definisanih ciljeva obuke, razvijeni su dizajn i program obuke. Paralelno sa pripremom dizajna i toka obuke, pripreman je i tutorijal, instrukcije, hendaui i prezentacije.

Logistički deo pripreme realizovan je u komunikaciji sa Milenkom Đurićem sa Visoke turističke škole Beograd koja je bila domaćin obuke. Dogovoreno je da prvi dan bude održan u galerijskom prostoru u zgradi škole a drugi dan u Vili Albedo u Varni. Dogovoreni su i detalji u vezi AV sredstava (video bim, projektor, laptop, FC, rekviziti).

Na obuci je učestvovalo 19 učesnika, od čega je 16 bilo prisutno oba dana a 3 samo prvog dana. Na obuci nisu učestvovali Slobodanka Marković (RDAZ), Alisa Hadžiabulić i Elma Temim (UNMO), a učestvovao je Radomir Stojanović (BTC) koji nije učestvovao na prvom modulu.

3. REALIZACIJA OBUKE

1. dan – četvrtak 04/10/2018.

Obuku su u 10 časova otvorili Milenko Đurić sa informacijom o konferenciji o turizmu u Jugoistočnoj Evropi koja je prethodnog dana održana u Sava Centru u Beogradu, i najavio je sastanak sa delegacijom iz NR Kine 15 i 16. oktobra. Predstavio je i mogućnost izrade interaktivne mape Balkanske agroturističke ture u GISu. Zatim je koordinator projekta LANDS Nebojša Zlatković realizovao kratku koordinacionu diskusiju u vezi sa radnim paketima 1 i 2 i nabavkom opreme. Nakon toga je reč preuzeo Marko Stojanović i započeo obuku.



Obuka je započeta uvodnim podsećanjem na prvi modul. Prvo je najavljeno da će ova i sve naredne obuke biti veoma interaktivne i da će podrazumevati intenzivno uključivanje učesnika u realizaciju i izvođenje modula. Zatim je Marko zamolio učesnike da se zajedno prisetimo tri ključna koraka u pripremi obuke: razumevanja zadatka, procene potreba i pripreme trenera, materijala i logistike.

Učesnike su na ove korake podsetili Emir Bećirović, Danijela Jandrić i Dejan Nešević. Zatim smo se osvrnuli na evaluaciju. Marko je podsetio da je evaluacija korisna alatka koja nam omogućava da kao treneri naučimo nešto novo i vidimo u čemu smo dobri a šta nam se sugerše da unapredimo. Istakao je i da je u izgradnji poverenja i kreiranju odnosa sa učesnicima veoma važno da se na evaluaciju osvrnemo prvom narenom prilikom, i da učesnicima predstavimo kakvo je mišljenje grupe, i izložimo šta smo mi iz toga naučili i koje ćemo korake preduzeti da uvažimo njihove sugestije i narednu obuku učinimo još boljom.

Zatim smo predstavili planirani program za prvi i drugi dan obuke. Zbog efikasnosti smo preskočili dogovor o pravilima i samo konstatovali da ćemo se pridržavati pravila sa prvog modula. Uvodna sesija završena je igrom **Telefon**.

Drugu sesiju koja je trajala 2 sata, započeli smo uvodom u metodiku obuka i pitanjem kako su se kolege profesori i kolege projektni menadžeri iz razvojnih agencija koji realizuju i obuke poslovne podrške, upoznali sa metodikom nastave odnosno metodikom obuka? Da li kroz proces obrazovanja, ili kroz neku obuku ili na neki treći način? Većina učesnika se nije na organizovan način upoznala sa metodikom, već u hodu, realizujući obuke i predavanja, tzv. Learning by doing načinom. Samo 2 učesnice su imale tokom školovanja predmet metodika nastave. Zaključili smo da je na početku neophodno razumeti šta čini metodiku koja se koristi u obukama, kako bi se otklonile sve nedoumice koje se mogu javiti kasnije. Predstavili smo da pod metodikom obuka podrazumevamo niz pristupa, sposobnosti i umeća koji obezbeđuju (inter)aktivnu obuku uz punu participaciju učesnika, odnosno tzv. iskustveno učenje. Zatim smo naveli da su 2 osnovna činioca metodike metodi koji se koriste u obukama i kompetencije i veštine koje edukatori koriste u pripremi i izvođenju obuke.

Nakon pauze za ručak, nastavili smo sa predstavljanjem metoda. Sesiju smo započeli igrom za podizanje energije za koju je instrukciju dao Milić. Svaki par je izvukao po jednu plesnu igru, i trebao je da je izvede. Igra je bila dobro odabrana i zaista je podigla energiju učesnika. Zatim smo nastavili sa pprezentacijom sadržaja. Trener je izlistao na power point prezentaciji 19 metoda a zatim je trenerskim timovima podelio po nekoliko metoda da ih prouče i porazgovaraju o njima unutar tima. Nakon toga su parovi izlazili jedan po jedan i predstavili metode koje su obrađivali, navodeći opis metode, kada se koristi, prednosti i nedostatke te metode. Nakon predstavljanja svake metode, započeli bismo diskusiju. Nakon 90 minuta i ovaj segment je bio kompletiran.

Radni dan smo završili 45-minutnom diskusijom o radnom paketu 2 i pripremi i akreditaciji obuka. Dogovorili smo se da sve kratke obuke grupišemo u formi modula u 1 od 2 programa:

- a) program za upravljanje domaćinstvom
- b) program kreiranja i realizacije programa za goste.



Module ćemo pripremati prema instrukcijama koje smo zajedno razvili u Portorožu i u formularu koji je prosleđen učesnicima uoči ove obuke. Zatim smo se dogovorili da ova 2 programa pokušamoda akreditujemo kao programe obrazovanja odraslih. Programe treba akreditovati zajednički – svi partneri u Srbiji će pokušati da zajednički akredituju 2 modula a partneri u BiH će akreditovati svako na svom nivou nadležnosti (entitetski u RS i kantonalni u FBiH).

2. dan – utorak 05/10/2018.

Drugog dana smo se premestili u Vilu Albedo u Varni kod Šapca. Pristigli smo oko 10.20 časova a počeli sa radom oko 11.20. Vreme do početka obuke smo iskoristili za predstavljanje i obilazak domaćinstva. S obzirom na kasniji početak drugog dana, trener je odlučio da se kratko predstave **3 kompetencije edukatora**, i to tako što će se diskutovati šta te kompetencije mogu sve da obuhvate od sposobnosti, umeća, znanja, stavova i veština. Ovaj segment je realizovan kroz 20-minutnu diskusiju.

Zatim smo izlistali ključne trenerske veštine i nastavili sa detaljnijim razmatranjem sledeće 2 veštine: a) veština prezentacije, b) veština davanja povratne informacije tj feedback-a. U okviru veština prezentacije, upoznali smo se sa činionicima poput glasa, jezika, humora, pokreta i gestikulacije, korišćenja audiovizuelnih sredstava, kontakta očima, i uključivanja učesnika. Zatim smo prešli na predstavljanje dizajnova obuka po trenerskim timovima, uz korišćenje veština prezentacije i davanja feedbacka.

Na kraju obuke smo se dogovorili da učesnici do narednog modula u Sarajevu, dovrše svoje dizajne, i pripreme 5-munitno predstavljanje nekog životnog iskustva ili okolnosti koja ima se desila a koja je na njih ostavila veliki utisak. Predstavljanje treba da se izvede uz primenu trenerskih veština. Trener će poslati svim učesnicima i pisanu instrukciju na mail.

Kada smo se primakli vremenu ručka, uradili smo **rekapitulaciju dana i evaluaciju**. Obuka je završena u 13.30h.

4. UTISCI I ZAKLJUČCI TRENERA

Ukupni uslovi za rad su bili adekvatni, ali je promena lokacije prouzrokovala gubitak dela efektivnog vremena za obuku i umanjila efikasnost obuke. Prostor je bio adekvatan i inspirativan za rad i u Beogradu i u Vili Albedo. U Beogradu smo koristili flip čart, projektor i laptop. U oba prostora smo stolice poređali u polukrug. Logistička podrška je bila adekvatna i omogućena nam je štampa handouta u kopirnici Visoke turističke škole u Beogradu.



Obuka je realizovanakao drugi modul, sa poznatim učesnicima koji su već prisustvovali prvom modulu. Utisak trenera je da su učesnici bolje prihvatili drugi modul od prvog, i da je tema metodike obuka održala pažnju učesnika i zadovoljila njihova interesovanja.

Atmosfera i timska dinamika među učesnicima je bila dobra, i vidi se da se učesnici bolje poznaju i da postoji timska dinamika. Iz opravdanih razloga nisu učestvovali predstavnice UNMO, dok su predstavnici UNIBL morali drugog dana da odsustvuju. Novi predstavnik BTC je učestvovalo oba dana, ali nije sigurno da li će nastaviti učešće i u naredna 2 modula. Predstavnik RDAZ je takođe bila odsutna.

Svi učesnici su u većoj ili manjoj meri aktivno učestvovali u obuci osim 2 učesnika, čije interesovanje za obuku se vidno istanjilo. Mislim da je ovo posledica opterećenja izvan obuke zbog čega im je pažnja fokusirana na druge stvari.

Smatramo da je obuka uspela da ostvari svoje ciljeve pre svega u domenu upoznavanja sa metodikom i uvezivanja sa pripremom obuke. Mislim da su sa drugim modulom, učesnici dobili “puniju” sliku o obukama s obzirom da su se upoznali sa pripremom, počeli da dizajniraju, upoznali se sa metodikom i uvežbavali veštine. Utisak da smo sa prva dva modula kreirali dobru osnovu za stvaranje regionalnog trenerskog tima i institucionalnih timova trenera je nepromenjen i nakon drugog modula.

Ukupan utisak je da je obuka bila korisna učesnicima i da ih je zainteresovala za učešće na narednim modulima.



5. EVALUACIJA OBUKE

Evaluacioni upitnik popunilo je 16 učesnika/ca.

1. Ostvareni ciljevi obuke

- 14 odgovara upotpunosti ostvareni
- 2 odgovora delimično ostvareni

Komentari:

- Nismo rešil ipitanje obuka
- izgubili smo dosta vremena zbog promene lokacije
- Odlično (x2)
- Sasvim dobra i jako korisna obuka
- Kreativno, jasno, precizno interesantno

2. Teme koje treba poboljšati i nakoj inacin?

- Višeterenski rad
- Sve su teme dobro obrađene
- Struktura i teme su dobre, ali nismo imali dovoljno vremena i fokusa
- +

3. Stavam se najviše/najmanje dopalo?

- + Dopalo mi se povezivanje prezentovanja dizajna obuke sa veštinama koje smo trebali usvojiti
- + Najviše pristup temi
- + Dinamičnost u odnosu na Niš, super prostor
- + Dobra atmosfera u grupi
- + Što smo naučili i obnovili mnoge stvari vezane za prezentovanje
- + Empatija edukatora prema učesnicima
- + Sve mi se dopalo
- + Dopao mi se deo o metodici i veštinama
- + Komunikacija
- + Praktičnost
- Kratko vreme pojedinih delova
- Promena lokacije je bio loš potez (x2)
- Mogla bi biti veća efikasnost

4. Da li ste zadovoljni trenerima, njihovim znanjem i pristupom?

- Da (x6)
- Zadovoljan svim pomenutim aspektima
- Da, vidi se veliko iskustvo i strpljenje



- U potpunosti (x2)
- Vrlo zadovoljan, odlični
- Zadovoljan sam trenerima, njihovim znanjem i pristupom
- Veoma

5. Sugestije, misljenja i ideje za buduće sesije

- Poželjno je da se obuka održi na jednom mestu, 2 dana u školi ili domaćinstvu. Razdvajanje je neefikasno.
- Nastaviti u istoj atmosferi
- Držati se planirane agende i plana, kako bi se ispunila očekivanja. Malo vremena je ostalo za rad.
- Samo nastavite ovako, ova obuka je bolja od prethodne
- Više radnog prostora

6. DODATAK: PODELA ZADATAKA

	M1		M2		M3	
	Dan 1	Dan 2	Dan 3	Dan 4	Dan 5	Dan 6
Uvod		Milenko	Emir	Ivica Sivrić	Miljan	Tanja PŽ
Jutar. igra		Ivica Stančić	Dragan	Danijela	Tanja JC	Violeta
Igra pre	Milić	Jelena	Tanja JC	Alisa	Dragana	Emir
Igra posle	Bata	Vlada	Miljan	Bata	Milenko	Merima
Igra za kraj	Tanja PŽ	Boba	Elma	Milić	Dejan	Alisa
Sumiranje	Bilja	Dejan	Merima	Violeta	Dragan	Miljan